

RIKTLINJER, SYFTE OCH MÅL FÖR SPHKs PROV OCH MERITERINGSVERKSAMHET.

Rasklubben är en avels- och rasförvaltande organisation som har i huvuduppgift att förvalta det rasspecifika hos en uråldrig brukshund av polar karaktär. Klubben har sina stadgar och rasens standard och dess historia att förvalta. Detta ska ske inom ramen för fakta och styrande dokument. De styrande dokumenten sätter ramarna för arbetet vilket gör att det lämnar mindre utrymme för tyckanden enbart baserat på åsikter eller känslor. Arbetet ska utgå ifrån att bevara rasernas funktion och prestation i både avels- och träningslära.

Som verktyg i detta arbete har specialklubben polarhundproven, meriteringssystemet och dess regelverk som verktyg. Syftet med meriteringen är premiera de hundar som i konkurrens med andra/fast tidskrav visar på god prestation och hållbarhet för den träning som krävs för att genomföra provet med god hastighet och uthållighet. Syftet är inte att blidka ägarnas önskan om enkla meriter och titlar utan proven ska vara så pass svåra att de utgör en utvärdering där resultaten skiljer hundarnas förmågor åt. Proven är ämnade för att testa hundarnas egenskaper och ge uppfödarna vägledning i vilka egenskaper de behöver prioritera i sin avel för att nå högre resultat vid prov och meritering. Den arbetande hunden behöver både en gynnsam anatomi och rätt mentala egenskaper för arbete och prestation. Kraven i regelverken ska vara höga och rasklubbarna ska sträva efter att lägga kraven på en sådan nivå att endast de hundar som är bättre än genomsnittet i rasen klarar kraven för 1:a pris. Detta för att medverka till genetisk selektion för att förbättra rasernas egenskaper för arbete och prestation. Genetiken och avelsläran är tydlig med att det system som ska användas för att förbättra en egenskap är att selektera de individer som är bättre än genomsnittet till avel och på samma sätt ska meriteringsreglerna utformas. Varje rasklubb ska utvärdera hur högt de kan lägga kraven för att föra rasen framåt och förbättra populationens egenskaper och prestation.

Varje rasstandard inleds med en beskrivning av rasens historia som ger vägledning i vilken arbetsuppgift som ras- och specialklubb ska arbeta för att bevara och förbättra populationens egenskaper för, rasspecifikt för rasens historiska användningsområde. Allmän hundsport utgör inte ett avelsmål för våra polara raser utan det är dess polara särart för överlevnad och att kunna prestera och arbeta hårt, länge, uthålligt i högt tempo i snö som är specifikt för våra raser.

FÖRANKRING AV RASENS FUNKTION SOMRÅDE

Rasens funktionsområde finns förankrat i FCI's katalogisering av av polarhundarna i grupp 5 sektion 1 *slädhundar*. I dess rasstandarder anges *slädhunden* och i rasernas historiska kartläggning anges jakt och *draghund* som de äldsta ursprungliga arbetsområdena. Vikten av hänsynen till hundars funktion tydliggörs i SKK's stadgar och grundregler, avelspolicy samt i målformuleringen (stadgarna) av hur arbetet med de polara raserna ska bedrivas i SPHK's regi. Ordet *funktion* är ledord i mycket av SKK's verksamhet och genomsyrar nästan alla styrande dokument som berör avel med rashundar. I och med detta bör rasklubbarna ta fasta på rasens funktion i sitt arbete med RAS (rasspecifik avelsstrategi) under kategorierna population, hälsa, exteriör och mentalitet. Detta ur framförallt fyra aspekter, en sund och livskraftig populationsstruktur, allmän fysisk och psykisk välfärd i ett aktivt liv (friluftsliv,

diverse hundsporter m.m.) likväl som förutsättningarna för funktionen för det bruksområde rasen är ämnad för och överlevnad i det klimat rasen är skapt för. Ur den hälsomässiga aspekten bör rasklubben lägga vikt vid att påtala betydelsen av en hållbar konstruktion fri från belastnings- och förslitningsskador. Rasklubben värnar om en konstruktion som inte hämmar hunden i något användningsområde. Konstruktionen ska bl.a. ge hunden de bästa möjliga förutsättningarna för långvarig fysisk prestation utan skador. Rasklubben bör göra uppfödarna uppmärksamma på att den funktionella konstruktionen gynnar hunden både i vardagen och under fysiskt tungt arbete i olika situationer, aktiviteter och hundsporter varför funktion bör likställas med sundhet.

EGENSKAPER SOM GÖR EN ARBETANDE POLARHUND

Utseendet är inte inte allt. Den mentala inställningen till arbete avgör om huden kommer att jobba över huvud taget.

- Vilka beteenden skapar dessa egenskaper?
- Hur bedömer vi dessa?
- Skalle och mental inställning till arbete. Finns viljan att jobba i selen naturligt hos hunden?
- Polara egenskaper, en hund som både ska kunna jobba, prestera och överleva i arktiskt klimat. Inte bara det ena eller det andra.
- Ett atletiskt utformat djur. En kropp som möjliggör fart, uthållighet och styrka.
- Är egenskaperna ärftliga?
- Hur bevarar vi dessa?

Var och en bör vara kritiskt granskande i förhållande till sin egen hund, känslor får aldrig styra. Den egna hund kommer alltid att vara världens finaste men utgör kanske inte en del av avelsmaterialet som på ett bra sätt för rasen framåt. Detta ansvar har både tikägare och hanhundsägare som upplåter sin hund till avel.

En hund blir inte vad man gör den till hur många gånger vi än försöker upprepa detta istället för att se över vår avel och vilka egenskaper vi söker och hur vi selekterar för dem. Selektarar vi för de beteenden som ger de egenskaper vi söker kommer vi för varje generation att befästa dessa mer och mer samt så kommer chansen att öka att vi också får det resultat vi önskar. Att inte medvetet selektera för egenskaper som gynnar funktion och polar överlevnad i harmoni med varandra gör att vi riskerar att tappa dessa på bara några få generationer. Att börja selektera hundar med helt andra egenskaper än de som gynnar den rasspecifika funktionen gör också att man snabbt riskerar att skapar en ny hundtyp med andra egenskaper men med ett snarligt utseende. En egenskap man inte selekterar för kan gå förlorad på bara några generationer.

RASFÖRVALTNINGEN INOM SPHK ORGANISATION

SPHK äger huvudansvaret för förvaltningen av våra raser. Inom SPHK organisation finner vi även rasklubbar och distrikt. Rasklubbar har som sin huvuduppgift att arbeta med förvaltningen av rasen genom att fokusera på ras och avelsfrågor. Rasklubbar arbetar bland annat med att ständigt utvärdera rasen utveckling, följa de trender som blommar upp och

finna metoder för att hålla rasen på rätt bana ur ett förvaltningsperspektiv, jobbar med RAS och regelverk för meritering mm. SPHK's uppgift är inte att skapa hundar som passar till allt utan SPHK's uppgift inom ramen för SKK's organisation är att värna om polarhundarnas specifika egenskaper dvs de egenskaper i mentala bitar likväl som i anatomin som skapar gynnsamma förutsättningar för hunden att verka som polar brukshund. Distriktens uppgift är att vara ett samlande organ för våra medlemmar och ansvara för de praktiska arrangemangen i form av provtillfällen för att testa våra hundar i praktiskt bruk

DRAGHUNDSSPORTEN SPHKs CENTRALA VERKTYG FÖR ATT UTVÄRDERA VÅRA RASER

För att förstå detta måste vi titta på vad SPHK har för uppgift och vad dess stadgar säger. SPHK huvudsakliga uppgift är att förvalta våra rasers *specifika* egenskaper. Och vad är då specifikt? samojedhund, siberian husky, grönländshund och alaskan malamute är polara hundraser och dessutom polara brukshundar som användes som arbetsredskap i Arktiska områden. Detta ställde stora krav på hundarnas anatomiska och mentala egenskaper för att arbeta och prestera fysiskt med stor uthållighet och goda prestationer. Likaså skulle hundarna kunna överleva i ett sibiriskt klimat. Både funktioner som draghund, jakthund och renvallare ställer stora krav på att hunden ska kunna jobba fysiskt hårt och tillryggalägga stora distanser på kortast möjliga tid i vintermiljö, vilket gör att SPHK har utarbetat det meriteringssystem vi har idag, ett provsystem som testar hundarnas förmåga att arbeta fysiskt i vintermiljö. Att meritera och avelsutvärdera våra hundar med draghundssporten som verktyg kommer vi långt i vårt uppdrag att förvalta rasens förmåga att arbeta fysiskt i ett snarlikt arktiskt klimat. God fysisk prestation krävs både av draghunden, jakthunden och av renvallaren varför draghundssporten idag utgör nyckeln till att förvalta våra polara raser som polar brukshund.

Då det är SPHK uppgift enligt dess stadgar att fokusera på polarhundarnas specifika egenskaper och utveckla deras bruksmässiga förmåga inom det område de är skapta för gör att SPHK i huvudsak arbetar med utvärdering av just dessa egenskaper. Och draghundssporten blir ett stort fokusområde. Att fokusera på draghundssporten gör att vi uppfyller vårt uppdrag att värna de polara rasernas särart och specifika egenskaper.

Hundsporter så som lydnad, agility, rallylydnad mm är aktiviteter som inte utvärderar våra rasers specifika egenskaper. Vi skapar inte en utvärdering av polarhundens förmåga att arbeta fysiskt hårt i vintermiljö genom att testa dem inom lydnad eller agility, därför blir dessa sporter något som hör det goda hundägandet till och inte aktiviteter man kan använda som redskap för att utvärdera våra polarhundar. På samma sätt som inte en jakthunds egenskaper kan utvärderas genom att bruka hunden på agilityplanen.

Då SPHK är en rasförvaltande organisation och inte en organisation för hundsport i allmänhet så ligger huvudfokus mycket på just draghundssporten då den utgör grunden för att vi ska kunna avelsutvärdera hundarna ur ett polarhundperspektiv där vi vill skapa goda stammar av hundar med de ursprungliga egenskaperna och förmågorna kvar. Draghundssporten är för SPHK ett verktyg för att i första hand utvärdera våra hundar och jämföra deras förmågor mot varandra. Sporten med människan i fokus hanteras av andra klubbar inom SDSF regi. SPHK uppgift är att förvalta det specifika för våra raser. Olika organisationer inom hundvärlden har olika inriktningar. SPHK är en avels- och rasförvaltandeorganisation med RASEN/HUNDEN i fokus. Andra typer av klubbar är intresseorganisationer för hundsporтер allmänt med SPORTEN/MÄNNISKAN i fokus. I dessa hundsportsklubbar är inte rasförvaltningen det

huvudsakliga syftet utan det är sporten, människan och att bara göra något skoj tillsammans med sin hund. SPHK fyller ett specifikt syfte inom hundvärlden medan dessa allmänna hundsportsklubbar fyller ett mer allmänt syfte inom hundägandet.

Författare okänd.
Anders Hörnlund
Ordförande SPHK